

LAGALIGA

LØTAN Í TINGANESI

Tey, ið hava samband við onkran, ið er við í sonevnda ólavsøkukórinum, hava óivað hoyrt um løtuna í Tinganesi eftir kórsangin undir Løgtingshúsinum á ólavsøku. Kórsangarar greiða gleðiliga frá løtuni við einum heilt serstøkum smíli á varrunum, meðan eyguni boða frá, at hugurin reikar aftur til slíkar farnar løtur. Fólk flest kenna onki til hesa stund, sum ólavsøkusangarar droyma um hvønn gerandisdag millum ólavsøkurnar, og har kórsangarar sum viðkenning fyri teirra lut at seta tignarligan dóm á hátíðarstundina undir Tinghúsinum fáa ein ráka upp undir døgurðan

– Vit mugu lofta nýggju sangperlunum, og harvið bjarga føroyska felagssanginum, sum vit eru so errin av, sigur Ólavur Hátún

MYNDIR: LÍV DAM

Dagfinn Olsen

Eina heilt serliga løtu á ólavsøku broytir Tinganes skap í hugaheiminum hjá einum ávísnum skara av fólki. Ein løta, har kórsangarar og lurtandi fáa eina tjóðskaparløtu saman.

Talan er um heilt serstaka sangløtu. Eftir sangin ólavsøkudag, fara tey, sum hava verið við í ólavsøkukórinum, ein túr út í Tinganes at hugna sær við sangi.

Hetta er ein løta, ið snýr seg um gott lag og góð lög. Hetta er lagaliga løtan.

Dannebrog av himli

Ólavur Hátún hevur verið drívmeigin í sangi á ólavsøku í mong ár, bæði tá tað snýr seg um sang, kantatur, ólavsøkudag, og eisini tá tað kemur til væl umtókta og fólksligu sanglætuna á miðnátt. Hann greiðir soleiðis frá um sang á ólavsøku:

– Í 1930 var sangur undir Tinghúsinum, tí fólk tá mintust 900 ár síðani deyða Ólav kongs. Mitens og Waagstein gjørdur kantatu, nógvar varð gjørt burturúr, og pallur varð gjørdur við tinghúsið til kórið. Men tá syngjast skuldi, fall Dannebrog av himli– úr

flaggstongini, tí Páll bóndi úr Kirkjubøskar flaggið niður. Rumbul kom í, og kantatan varð ikki framförd, men var tó framförd seinni sama ár.

– Beint fyri seinna heimsbardaga tók Gunnar Mikkelsen sær av kórsanginum. Kantatan var fyri manskór, men annars var talan um blandað kór. Í 1953 kom Hans J. Højgaard til Havnar, og tá var bert blandað kór, og kantatan varð ikki framförd aftur, greiðir Ólavur Hátún frá.

– Hans J. Højgaard gavst í sekstíárunum. Tá hevði eg kórsangin undir hond, tó at eg hevði roynt tað einuferð áður. Eg kom heim í 1965 og Ívar Iversen kom til mín, og hevði ætlanir um at stovna útvarpskór og við útvarpskórinum hildi vit fram í 1966. Helst skal kórið á ólavsøku vera eitt føroyskt kór við umboðan úr øllum landinum, men enn gongur strilti við hesum, sigur Ólavur Hátún.

– Hans Iversen hevði fyrst í sjeitiárunum grein í bløðunum, har hann segði seg sakna kantatuna. Carl Klausen var júst í Føroyum tá, og tað eydnaðist at fáa kantatuna framförra, og hon hevur verið á skránni nakrar ferðir síðani, sigur Ólavur Hátún.

– Í ár 2000 var kapping útskrivað

um nýggja kantatu, og 3 fingur heiðursløn. Tær hava verið framförrar, og so varð stóra og øðrvísi verkið hjá Sunnleif Rasmussen á skránni, meðan gamla kantatan kom undan kavi aftur í fjør, sigur Ólavur Hátún.

Tinganes

– Miðskeiðis í sjeitiárunum var tað mest Havnarkórið, ið stóð fyri sanginum á ólavsøku. Kórið hevði dugnaliga forkvinnu, Ásu Justinussen, ið eisini var skrivari hjá skiftandi landsstýrismonnum. Jens P. Ellendersen var fulltrúi í mentamállum og umboðan. Ása vendi sær til hansara og hevði uppskot um, at skonkt varð í Tinganesi eftir sangin á ólavsøku, sum ein samsýning til kórluttakararnar, so at tey, ið vildu hava ein snaps, fingur hann, og tey, ið vildu hava okkurt annað, fingur tað. Í byrjanini var løtan meira privat, men so við og við legðist afturat, so hvørt sum fólk, ið kendi okkum, hoyrði um hesa hugnaløtuna. Hetta gjørdist síðvenja, greiðir Ólavur Hátún frá.

Í dag er tað Kórsamband Føroya, ið skipar fyri og hevur ábyrgd av hesi løtuni, og ætlandi hendir tað í ár, at hendan sanglætun kemur í ólav-

søkuskránni. Kórið setir met í ár við fleiri enn 150 sangarum, sigur Ólavur Hátún, ið vátar, at kórsangarar av sonnum gleða seg til hesa sanglætuna í Tinganesi.

Ólavur fegnast um, at góðar kreftir taka við og í ár stjórnar Leif Hansen ólavsøkukórinum.

Sangur á Miðnátt

Sangurin á miðnátt á ólavsøku er onnur síða av somu søk og gongur heilt aftur til 1973.

– Sangarar úr kórinum hjá okkum komu saman við H. N. Jacobsens Bókhandil, tá dansurin endaði. Tey hittu annað og líknandi fylgi, og fóru at syngja. Eg kom framvið um 3 tíðina á nátt og fór uppí. Fólk steðgaðu at lurta. Eg fekk eitt hugskot um at syngja okkurt, sum øll kendu, so øll kundi syngja við. Hetta eydnaðist og undirtøkan var góð, minnst Ólavur Hátún.

Árið eftir vildi eg so at siga skipað tað improviseraða. Tað riggaði væl og gjørdist síðvenja. Ungdómurin dugdi tó ikki so væl uttanat, men tey gomlu dugdu Føroya Fólks Sangbók. Tí kom hugskotið um eitt sangefti og hetta dámdi fólki væl, geiðir Ólavur frá.

Søgan um fólksligu sanglætuna á Vaglinum snýr seg eisini um at vinna á nøkrum forðingum, so sum at finna rætta staðið og at fáa ljóðið at rigga. Sungið hevur verið í gamla kommunuskúlagarðinum, har tað gjørdist ov trongligt, so vandi var á ferð, og trupult hevur verið at fáa øll at fylgjast, tá syngjast skuldi.

– Seinni var farið undir Tinghúsið at syngja, og har eru vit enn, sigur Ólavur Hátún, ið hevur lagt stóran dent á at fáa nýtt tilfar við og at skifta eitt sindur út frá ári til árs.

– Vit mugu lofta nýggju sangperlunum, og harvið bjarga føroyska felagssanginum, sum vit eru so errin av, sigur Ólavur Hátún, sum í fleiri ár stóð á odda í felagssanginum á miðnátt.

– Ólavsøkan var um at fara fyri skeytið, tá vit komu til 1970. Tað var nærum bara tivoli, og hon misti sín form. Eg vildi vera við til at gera okkurt mentanarligt. Vit royndu konsertir inni, men fólk fara ikki inn nakrastaðni á ólavsøku. Tá kom sangtíltakð á miðnátt væl við, og hetta hevur riggað væl, sigur Ólavur Hátún.

dagfinn@sosialurin.fo